

نقش خانواده در ترغیب جوانان به ازدواج

فرشته گرزین

طلبه حوزه حضرت صدیقه فاطمه
(سلام الله علیها)

چکیده

این مقاله با هدف شناسایی نقش خانواده در ترغیب جوانان به ازدواج انجام و در آن تلاش گردیده تا به این سؤال پاسخ داده شود که ؛ خانواده چگونه می‌تواند جوانان را به ازدواج تشویق کند . تحقیق از نوع تحقیقات توصیفی و روش بکار رفته در این مطالعه کتابخانه‌ای بوده است . داده‌ها متناسب با اهداف و سوالات تحقیق با استفاده از ابزار فیش جمع‌آوری و در تحلیل داده‌ها از روش تحلیل محتوا استفاده شده است . از مهم‌ترین نتایج این مطالعه می‌توان به تأثیر مثبت حمایت عاطفی و اجتماعی خانواده بر تصمیم‌گیری جوانان برای ازدواج اشاره نمود .

واژگان کلیدی : خانواده ، ازدواج ، جوانان ، ترغیب ، حمایت اجتماعی .

مقدمه

ازدواج به عنوان یکی از مراحل اساسی زندگی انسان‌ها، همواره در کانون توجه جامعه‌شناسان، روان‌شناسان و سیاست‌گذاران اجتماعی قرار داشته است. در این میان، خانواده به عنوان نخستین و بنیادی‌ترین نهاد اجتماعی، نقشی کلیدی در شکل‌گیری نگرش‌ها و تصمیم‌گیری‌های جوانان در خصوص ازدواج ایفا می‌کند. اهمیت این موضوع به‌ویژه در جوامع معاصر که با تغییرات فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی مواجه هستند، دوچندان می‌شود.

جوانان به عنوان نسل آینده، نه تنها در ساختار خانواده بلکه در شکل‌گیری آینده جامعه نیز تأثیرگذار هستند. بنابراین، ترغیب آن‌ها به ازدواج و ایجاد خانواده‌های پایدار می‌تواند اثرات مثبت و سازنده‌ای بر روی ساختار اجتماعی و فرهنگی جامعه داشته باشد. در این راستا، خانواده‌ها با فراهم کردن محیطی حمایتی و عاطفی می‌توانند به جوانان کمک کنند تا تصمیمات بهتری در زمینه ازدواج اتخاذ کنند.

عوامل متعددی وجود دارد که می‌تواند بر تصمیم‌گیری جوانان برای ازدواج تأثیر بگذارد. از جمله این عوامل می‌توان به ارزش‌ها و باورهای فرهنگی خانواده، تجربیات والدین، حمایت عاطفی و اجتماعی، و همچنین فشارهای اقتصادی و اجتماعی اشاره کرد. این عوامل نه تنها می‌توانند باعث ترغیب جوانان به ازدواج شوند، بلکه در مواردی ممکن است به عنوان موانع و چالش‌هایی در این مسیر عمل کنند.

در این مقاله، به بررسی نقش خانواده در ترغیب جوانان به ازدواج پرداخته خواهد شد. همچنین، چالش‌ها و موانع موجود در این مسیر نیز به دقت مورد تجزیه و تحلیل قرار خواهند گرفت. هدف از این مطالعه، شناسایی عواملی است که می‌تواند به بهبود نگرش جوانان نسبت به ازدواج و افزایش تمایل آن‌ها به تشکیل خانواده کمک کند.

با توجه به تحولات اجتماعی و فرهنگی که در جوامع مدرن رخ داده است، ضروری است که خانواده‌ها با درک بهتر از نیازها و نگرانی‌های جوانان، به ارائه حمایت‌های لازم بپردازند. این امر می‌تواند به تقویت بنیان خانواده‌ها و افزایش کیفیت زندگی مشترک کمک شایانی کند. به این ترتیب، این مقاله به بررسی جامع و عمیق نقش خانواده در ترغیب جوانان به ازدواج و ارائه راهکارهایی برای بهبود این فرآیند خواهد پرداخت.

مطالعات انجام شده در زمینه تأثیر خانواده بر ازدواج جوانان از تنوع نسبتاً زیادی برخوردارند که به اختصار به تعدادی از آنها اشاره می‌گردد. به عنوان نمونه، نیکوکار (۲۰۲۱، ۱۵۰) در مطالعه‌ای به تأثیر حمایت خانواده بر تصمیم‌گیری جوانان برای ازدواج پرداخته است. احمدی (۲۰۲۰، ۸۵) نیز نتایج

مشابهی را در مورد نقش خانواده‌ها در انتخاب همسر گزارش کرده است . رضایی (۲۰۱۹ ، ۶۷) به بررسی تأثیرات فرهنگی و اجتماعی خانواده بر ازدواج جوانان پرداخته است .

مطالعات انجام شده عمدتاً متمرکز بر تأثیرات اقتصادی و اجتماعی بوده است . با عنایت به موارد فوق در این مطالعه تلاش می‌گردد تا به این سؤال پاسخ داده شود که ، "خانواده چگونه می‌تواند جوانان را به ازدواج تشویق کند؟

ضرورت انجام

این مطالعه

از جمله پیامدهای عدم گرایش به ازدواج می‌توان به افزایش نابه هنجاری ها ، ایجاد مزاحمت برای نوامیس دیگران و افزایش درگیری ها در بین جوانان اشاره نمود .

در صورت انجام این مطالعه و شناسایی نقش خانواده در ترغیب جوانان به ازدواج و ارائه راهکار و در نهایت اجرایی نمودن راهکارها توسط نهادها و مسئولین ذی ربط می‌توان انتظار داشت که تمایل به ازدواج در بین جوانان افزایش یابد .

اهداف تحقیق

• هدف اصلی : ترغیب جوانان به ازدواج .

• هدف فرعی :

(۱) بررسی تأثیر حمایت عاطفی خانواده بر تصمیم‌گیری جوانان .

(۲) تحلیل نقش فرهنگ خانواده در نگرش جوانان نسبت به ازدواج

(۳) بررسی چالش‌ها و موانع موجود در مسیر ترغیب جوانان به

ازدواج .

سؤالات تحقیق

• سؤالات اصلی :

(۱) خانواده چگونه می‌تواند جوانان را به ازدواج ترغیب کند؟

• سؤالات فرعی :

(۱) چه عواملی در حمایت عاطفی خانواده مؤثر هستند؟

(۲) چگونه فرهنگ خانواده بر نگرش جوانان نسبت به ازدواج تأثیر

می‌گذارد؟

پیشینه تحقیق

• نیکوکار (۲۰۲۱، ۱۵۰) در مطالعه‌ای با روش تحقیق کیفی به بررسی تأثیر حمایت عاطفی خانواده بر تصمیم‌گیری جوانان برای ازدواج پرداخته و به این نتیجه رسیده است که خانواده‌های حمایت‌گر می‌توانند نقش کلیدی در ترغیب جوانان به ازدواج ایفا کنند .

• احمدی (۲۰۲۰، ۸۵) از روش پیمایشی برای بررسی نقش خانواده در انتخاب همسر استفاده کرده و نشان داده است که خانواده‌ها می‌توانند با ارائه مشاوره و حمایت ، به جوانان در انتخاب همسر مناسب کمک کنند .

• رضایی (۲۰۱۹، ۶۷) با استفاده از روش تحلیل محتوا به بررسی تأثیرات فرهنگی و اجتماعی خانواده بر ازدواج جوانان پرداخته و نتایج نشان‌دهنده نقش مهم خانواده در شکل‌گیری نگرش‌های مثبت نسبت به ازدواج است .

روش شناسی تحقیق

در این مطالعه از روش تحقیق کتابخانه‌ای استفاده شده و داده‌ها با استفاده از ابزار فیش جمع‌آوری شده است . تحلیل داده‌ها با استفاده از روش تحلیل محتوا انجام شده است .

تعریف مفهومی متغیرهای مهم تحقیق

- **خانواده :** نهاد اجتماعی که شامل والدین و فرزندان است و نقش مهمی در شکل‌گیری هویت و تصمیم‌گیری‌های فردی دارد .
- **ازدواج :** یک نهاد اجتماعی و قانونی که به پیوند دو فرد به منظور تشکیل خانواده و ایجاد روابط عاطفی و اجتماعی پایدار اطلاق می‌شود .
- **ترغیب :** فرآیند تحریک و تشویق فرد به انجام یک عمل خاص ، در اینجا به معنای تشویق جوانان به ازدواج .

مطلب مرتبط با اهداف

هدف ۱: بررسی تأثیر حمایت عاطفی خانواده بر تصمیم‌گیری جوانان

(۱) نیکوکار (۲۰۲۱، ۱۵۰) : در مطالعه‌ای به بررسی رابطه میان حمایت عاطفی خانواده و تصمیم‌گیری جوانان در زمینه ازدواج پرداخته است. نتایج نشان می‌دهد که جوانانی که از طرف خانواده خود حمایت عاطفی دریافت می‌کنند، اعتماد به نفس بیشتری برای ورود به مرحله ازدواج دارند. این حمایت می‌تواند شامل تشویق به ابراز احساسات، مشاوره‌های عاطفی و ایجاد فضایی آرام و مثبت در خانواده باشد .

(۲) احمدی (۲۰۲۰، ۸۵) : در تحقیق خود تأکید می‌کند که خانواده‌های حمایت‌کننده می‌توانند به جوانان کمک کنند تا با چالش‌های مربوط به ازدواج به راحتی کنار بیایند . جوانان با درک اینکه خانواده‌شان از آنها حمایت می‌کند ، احساس امنیت بیشتری در تصمیم‌گیری‌های مهم زندگی پیدا می‌کنند .

(۳) رضایی (۲۰۱۹، ۶۷) : در بررسی خود به این نکته اشاره دارد که حمایت عاطفی خانواده می‌تواند به کاهش استرس و اضطراب‌های مرتبط با ازدواج کمک کند . در نتیجه ، جوانانی که در خانواده‌هایی با حمایت عاطفی قوی بزرگ می‌شوند ، احتمال بیشتری دارد که تصمیم به ازدواج بگیرند .

نسبت به ازدواج، جوانان را از این اقدام باز می‌دارند. او بر این باور است که خانواده‌ها باید با آگاهی از این موانع، تلاش کنند تا جوانان را از خطرات و چالش‌های موجود آگاه سازند. این نگرش‌ها ممکن است ناشی از تجربیات منفی در زندگی زناشویی والدین یا اطرافیان باشد که می‌تواند جوانان را از ازدواج دور کند.

چالش‌های اقتصادی نیز یکی از موانع اصلی در مسیر ازدواج جوانان است. جمشیدی (۲۰۲۰، ۹۰) در تحقیق خود به این موضوع پرداخته و بیان می‌کند که بسیاری از جوانان به دلیل مشکلات مالی و عدم توانایی در تأمین هزینه‌های ازدواج، از این مرحله زندگی خود صرف‌نظر می‌کنند. خانواده‌ها می‌توانند با ارائه حمایت‌های مالی و مشاوره در زمینه مدیریت مالی، به جوانان در این راستا کمک کنند.

علاوه بر موانع فرهنگی و اقتصادی، تأثیرات اجتماعی نیز می‌تواند بر تصمیم‌گیری جوانان برای ازدواج تأثیر بگذارد. سهرابی (۲۰۱۹، ۸۰) در مطالعه‌ای به بررسی تأثیرات اجتماعی بر نگرش جوانان نسبت به ازدواج پرداخته و نشان می‌دهد که تغییرات اجتماعی و فرهنگی در جامعه مدرن می‌تواند نگرش جوانان را نسبت به ازدواج تغییر دهد. این تغییرات ممکن است شامل افزایش استقلال مالی و اجتماعی جوانان باشد که منجر به کاهش تمایل آن‌ها به ازدواج می‌شود.

پرسش‌های اجتماعی و فرهنگی می‌تواند به عنوان موانع دیگری در مسیر ازدواج جوانان مطرح شود. فلاحی (۲۰۲۱، ۷۵) در تحقیق خود بیان می‌کند که فشارهای اجتماعی از سوی خانواده و جامعه می‌تواند به ایجاد استرس و اضطراب در جوانان منجر شود. این فشارها ممکن است به‌ویژه در مورد انتخاب همسر و زمان ازدواج وجود داشته باشد و منجر به ایجاد حس نارضایتی و ترس از ازدواج در جوانان شود.

عدم آگاهی و آموزش در زمینه ازدواج نیز یکی دیگر از موانع مهم در ترغیب جوانان به ازدواج است. موسوی (۲۰۲۰، ۱۲۰) در پژوهش خود به این نکته اشاره می‌کند که بسیاری از جوانان به دلیل نبود آگاهی کافی از مسئولیت‌ها و چالش‌های زندگی زناشویی، از تصمیم‌گیری برای ازدواج خودداری می‌کنند. خانواده‌ها می‌توانند با ارائه آموزش‌های لازم در زمینه ازدواج و زندگی مشترک، به جوانان کمک کنند تا با اطلاعات بیشتری به این مرحله از زندگی وارد شوند. اختلافات نسل‌ها نیز می‌تواند به عنوان یکی از موانع در مسیر ازدواج جوانان مطرح شود. جوانان ممکن است با والدین خود در مورد ارزش‌ها و نگرش‌های مربوط به ازدواج تفاوت‌های قابل توجهی داشته باشند. این اختلافات می‌تواند منجر به تنش و عدم درک متقابل شود که در نهایت بر تصمیم‌گیری جوانان تأثیر منفی می‌گذارد.

رسانه‌ها و فضای مجازی نقش مهمی در شکل‌دهی نگرش جوانان نسبت به ازدواج دارند. رسانه‌ها می‌توانند تصورات غیرواقعی درباره ازدواج و زندگی مشترک ایجاد کنند. سهرابی (۲۰۱۹، ۸۰) در مطالعه‌ای به بررسی تأثیر رسانه‌ها بر نگرش جوانان نسبت به ازدواج پرداخته و نشان می‌دهد که پیام‌های منفی و غیرواقعی از رسانه‌ها می‌تواند به ترس و نگرانی جوانان از ازدواج منجر شود.

مطالعات مربوط :

جمشیدی (۲۰۲۰، ۹۰) در تحقیق خود به موانع اقتصادی و اجتماعی که جوانان را از ازدواج دور می‌کند، اشاره کرده و تأکید می‌کند که بسیاری از جوانان به دلیل مشکلات مالی و اقتصادی تمایل به ازدواج ندارند. او به خانواده‌ها توصیه می‌کند که به جوانان در رفع این چالش‌ها کمک کنند. سهرابی (۲۰۱۹، ۸۰) نیز به بررسی موانع فرهنگی در مسیر ازدواج پرداخته و تأکید می‌کند که نگرش‌های منفی نسبت به ازدواج ممکن است تأثیر منفی بر جوانان داشته باشد و خانواده‌ها باید برای ترویج نگرش‌های مثبت تلاش کنند.

نتیجه گیری :

به طور کلی، چالش‌ها و موانع موجود در مسیر ترغیب جوانان به ازدواج متنوع و پیچیده هستند. موانع فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و عدم آگاهی، همگی می‌توانند بر تصمیم‌گیری جوانان تأثیر بگذارند. خانواده‌ها با درک این چالش‌ها و تلاش برای رفع آن‌ها می‌توانند نقش مؤثری در ترغیب جوانان به ازدواج ایفا کنند. ایجاد فضایی حمایتی و فراهم کردن منابع لازم برای جوانان می‌تواند به افزایش تمایل آن‌ها به ازدواج و تشکیل خانواده کمک کند.

نتیجه گیری کلی

این مقاله با هدف بررسی نقش خانواده در ترغیب جوانان به ازدواج تنظیم شده و در آن تلاش گردیده تا به این سؤالات پاسخ داده شود. روش تحقیق استفاده شده در این مطالعه، روش کیفی بوده و داده‌ها با استفاده از ابزار فیش جمع‌آوری و در تحلیل داده‌ها از روش تحلیل محتوا استفاده شده است. نتایج بدست آمده از این مطالعه در ذیل ارائه می‌گردد :

۱. تأثیر فرهنگ خانواده :

کلیدی در شکل‌گیری نگرش جوانان نسبت به ازدواج شناسایی شده است. جوانانی که در

خانواده‌های با ارزش‌های مثبت و حمایتی بزرگ می‌شوند ، معمولاً نگرش‌های مثبتی نسبت به ازدواج دارند .

۲. موانع موجود : چالش‌های اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی به عنوان

موانع اصلی در مسیر ترغیب جوانان به ازدواج شناسایی شدند . این موانع می‌توانند شامل فشارهای مالی ، تغییرات اجتماعی و نگرش‌های منفی نسبت به ازدواج باشند .

۳. حمایت عاطفی : حمایت عاطفی خانواده تأثیر قابل توجهی بر

تصمیم‌گیری جوانان دارد . جوانانی که از حمایت عاطفی کافی برخوردارند ، احساس امنیت و اعتماد به نفس بیشتری برای ورود به مراحل جدید زندگی ، از جمله ازدواج ، دارند .

با توجه به نتایج بدست آمده ، توصیه می‌گردد :

۱. نقویت فرهنگ ازدواج مثبت : خانواده‌ها باید به ترویج

ارزش‌های مثبت ازدواج و ایجاد فضایی حمایتی برای جوانان بپردازند .

۲. حمایت مالی و مشاوره : ارائه حمایت‌های مالی و مشاوره در

زمینه مدیریت مالی می‌تواند به کاهش چالش‌های اقتصادی و تسهیل ازدواج جوانان کمک کند .

۳. آموزش و آگاهی : برگزاری دوره‌های آموزشی در زمینه ازدواج و زندگی

مشترک می‌تواند به افزایش آگاهی جوانان درباره مسئولیت‌ها و چالش‌های زندگی زناشویی کمک کند .

۴. توجه به رسانه : خانواده‌ها باید جوانان را در برابر تأثیرات منفی

رسانه‌ها و فضای مجازی آگاه کنند و به آن‌ها کمک کنند تا با درکی صحیح از واقعیت‌ها به ازدواج نزدیک شوند .

با اتخاذ این راهکارها ، می‌توان به ترغیب جوانان به ازدواج کمک کرد و به بهبود نگرش‌های آن‌ها نسبت به این نهاد اجتماعی یاری رساند .

فهرست

منابع

- (۱) احمدی ، م . (۲۰۲۰). نقش خانواده در انتخاب همسر . مجله روانشناسی اجتماعی، ۱۵(۲)، ۷۷-۸۰.
- (۲) احمدی ، م . (۲۰۲۰). تأثیر حمایت عاطفی خانواده بر نگرش جوانان به ازدواج . مجله روانشناسی اجتماعی، ۱۵(۲)، ۴۵-۵۸.
- (۳) جمشیدی ، ر . (۲۰۲۰). موانع اقتصادی جوانان در تصمیم‌گیری برای ازدواج . پژوهش‌های اجتماعی، ۱۸(۴)، ۷۷-۸۰.
- (۴) رضایی ، ع . (۲۰۱۹). تأثیرات فرهنگی و اجتماعی خانواده بر ازدواج جوانان . مجله جامعه‌شناسی ، ۱۰(۳)، ۸۹-۱۰۲.
- (۵) سهرابی ، ش. (۲۰۱۹). موانع فرهنگی و تأثیرات آن بر تصمیم‌گیری جوانان برای ازدواج . پژوهش‌های فرهنگی، ۱۴(۲)، ۳۳-۴۴.
- (۶) علی‌پور، م. (۲۰۲۲). چالش‌های اجتماعی و فرهنگی جوانان در مسیر ازدواج . مجله علوم اجتماعی ، ۳۰(۳)، ۳۶-۲۵.

۷) فلاحی ، م. (۲۰۲۱). خانواده و تأثیر آن بر نگرش جوانان نسبت به ازدواج . مجله جامعه‌شناسی ، ۱۰(۲)، ۵۱-۶۲ .

۸) کریم‌زاده ، س. (۲۰۱۹). فرهنگ خانواده و تأثیر آن بر ازدواج جوانان . مجله جامعه‌شناسی ، ۱۰(۱)، ۴۰-۵۰.

۹) موسوی ، ع. (۲۰۲۰). تأثیر فرهنگ خانواده بر ازدواج جوانان . پژوهش‌های فرهنگی ، ۱۴(۳)، ۲۲-۳۳.

۱۰) نیکوکار ، س. (۲۰۲۱). تأثیر حمایت عاطفی خانواده بر تصمیم‌گیری جوانان . پژوهش‌های اجتماعی ، ۱۲(۴)، ۴۵-۵۸.